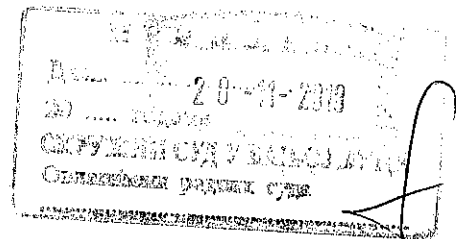

Босна и Херцеговина
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
Број: 11 0 У 017292 16 Увп
Бањалука, 08.11.2018. године

Врховни суд Републике Српске, у вијећу судија предсједника вијећа, Едине Чупељић те Страхине Ђурковића и Смиљане Мрше чланова вијећа, уз судјеловање Сање Орашчанин као записничара, у управном спору по тужби Удружења грађана „Борба против корупције“ БиХ, Transparency international Босне и Херцеговине, Бањалука, ул. Гајева број 2, заступано по пуномоћнику адвокату из Бањалуке, ул. (у даљем тексту: тужилац), против рјешења број 07.032/052-2561/14-1 од 27.7.2015. године, туженог Министарства просвјете и културе Републике Српске, у предмету одобравања приступа информацијама, одлучујући о захтјеву туженог за ванредно преиспитивање пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 11 0 У 017292 15 У од 30.5.2016. године, на нејавној сједници вијећа одржаној 08.11.2018. године, донио је

ПРЕСУДУ

Захтјев се одбија.

Образложење

Побијаном пресудом уважена је тужба против оспореног акта којим је дјелимично усвојена жалба тужиоца изјављена против акта туженог број 07.032/052-2561/14 од 10.4.2014. године, тако да се тужиоцу доставља од сваке врсте по једна копија уговора о дјелу закљученог у 2012. и 2013. години.

Уважење тужбе суд је образложио разлозима да тужени није поступио по захтјеву тужиоца у складу са одредбама Закона о слободи приступа информацијама (ЗОСПИ) и Закона о заштити личних података јер је доставио тужиоцу по једну копију уговора о дјелу закљученог са физичким лицима, правдајући то заштитом личних података и сагласношћу лица на која се ти подаци односе, а није доставио копије свих уговора о дјелу које је тужени закључио са физичким лицима током 2012. и 2013. године. У пресуди се истиче да су јавни органи дужни да обезбиједу приступ информацијама у циљу промоције транспарентности и тражиоцу информације обезбиједу приступ информацијама уз ограничења која се односе на достављање података која се тичу јединственог матичног броја грађана (ЈМБГ), националности, брачног стања, адресе становања и слично, па достављање тужиоцу статистичких података о броју закључених уговора и њиховој врсти је погрешно и у супротности са одредбама ЗОСПИ, тако да је тужени био дужан доставити копије уговора о дјелу из 2012. и 2013. године, са подацима о именима и презименима лица са којима су закључени, јер име и презиме неког лица не представља лични податак већ друштвену и законску идентификацију неког физичког

лица при чему скуп личних података о том лицу (личне генералије) представља било коју информацију која се односи на физичко лице на основу које је утврђен или се може утврдити идентитет неког лица, па публикавање личног имена или презимена не представља личне податке које је потребно штитити у смислу Закона о заштити личних података, док ускраћивање података који се односе на генералије о тим лицима представља правилно и законито поступање у смислу Закона о заштити личних података, јер се тим лицима обезбјеђује заштита од могућих злоупотреба.

Благовременим захтјевом за ванредно преиспитивање (у даљем тексту: захтјев) те пресуде, тужени побија њену законитост због повреде Закона о управним споровима, Закона о општем управном поступку и повреде материјалних прописа. Истиче да је побијана пресуда незаконита, јер тужени није у могућности да достави копије уговора о дјелу закључене у 2012. и 2013. години, с обзиром да је чланом 8. Закона о слободи приступа информацијама („Сл. гласник РС“, број 20/01, у даљем тексту: ЗОСПИ) утврдио постојање заштите приватности, као изузетак којим се одбија приступ информацијама, јер тражени подаци укључују личне интересе који се односе на приватност трећих лица, због чега је утврдио да не постоји основ за примјену члана 10. тог закона за достављање дјелимичних информација. Напомиње да чланом 6. Закона о заштити личних података није прописан изузетак од примјене члана 5. истог закона који давање података условљава постојањем сагласности носиоца података, а која у конкретном случају није дата. Истиче да је и даље остало нејасно, који је то јавни интерес за објављивање података из уговора о дјелу, јер у захтјеву то није наведено. Напомиње да су током поступка достављени већ одређени подаци из уговора о дјелу (број уговора, врста уговора), а по захтјеву суда имена и презимена са адресама свих лица која су закључила уговоре, што се не може назвати пуко саопштавање информација, како то сматра суд у побијаној пресуди, због чега је већ достављена информација која се могла доставити, како је то прописано чланом 10. ЗОСПИ. Предлаже да се захтјев уважи, а побијана пресуда укине.

Тужилац у одговору на захтјев предлаже да Врховни суд РС захтјев одбаци као недозвољен јер се захтјев за ванредно преиспитивање може поднијети само против одлуке која је постала правноснажна у формалном и материјалном смислу, а одлука којом је уважена тужба и поништен оспорени акт је правноснажна само у формално правном смислу, јер управна ствар није дефинитивно ријешена. Напомиње да су нетачни наводи туженог да не постоји основ за примјену одредбе члана 10. ЗОСПИ, те подсјећа да није тражио доставу туђих личних података, него доставу јавних информација – копије уговора о дјелу које је Министарство закључило, а за које су издвојена средства из јавног буџета; да је чланом 11. став 1. ЗОСПИ прописано, да јавни орган неће испитивати, нити тражити разлоге оправданости захтјева, па је неосновано инсистирање туженог да није јасно који је то јавни интерес за објављивање тражених података, а сам јавни орган у смислу члана 9. тог закона испитује постојање јавног интереса, а не подносилац захтјева. Предлаже да се захтјев одбаци, а ако се не одбаци да се одбије.

Размотривши захтјев и побијану пресуду, те одговор на захтјев, као и остале прилоге у списима предмета, на основу одредбе члана 39. Закона о управним споровима („Сл. гласник РС“ број 109/05 и 63/11 - у даљем тексту: ЗУС), овај суд је одлучио као у изреци пресуде из следећих разлога:

Прије свега, овај (Врховни) суд истиче да није основан приговор тужиоца истакнут у одговору на захтјев да се против пресуде нижестепеног суда којом је тужба

уважена и поништен оспорени акт не може поднијети захтјев за ванредно преиспитивање, јер наведена пресуда није стекла материјалну правноснажност, већ је само правноснажна у формалном-правном смислу, тако да је против свих одлука нижестепеног суда дозвољен захтјев за ванредно преиспитивање.

Из податакаписа произлази да је тужилац захтјевом од 02.4.2014. године затражио приступ информацијама тражећи да му тужени достави копије уговора о дјелу које је тужени закључио са трећим лицима у 2012. и 2013. години, а поводом истраживања о доступности јавних информација у оквиру иницијативе Партнерство за отворену власт. Дописом туженог број 07.032/052-2561/14 од 10.4.2014. године тужилац је обавијештен да не може доставити тражене уговоре о дјелу, јер исти садрже повјерљиве информације и податке о лицима са којима је тужени закључио уговор, а то су ЈМБГ, адреса становања, број текућег, односно жиро рачуна, па да у смислу одредбе члана 6. Закона о заштити личних података без сагласности тих лица не може пружити те информације, осим информације о броју уговора о дјелу који су закључени у 2012. и 2013. години. Истим дописом је сходно наведеном и обавијестио тужиоца да су у 2012. години закључена 123 уговора о дјелу, а у 2013. години да су закључена 92 таква уговора, уз напомену да широко постављена надлежност туженог повлачи потребу за закључивање тих уговора. Против те информације тужилац је изјавио жалбу предлажући да се иста усвоји и да им се омогући приступ траженим информацијама. О тој жалби одлучено је оспореним актом којим је жалба одбијена из већ поменутих разлога, да нема могућности достављања личних података о лицима са којима су закључени поменути уговори о дјелу, без њихове сагласности, позивајући се на одредбе члана 6. став 1. тачка в) у вези са чланом 8. ЗОСПИ, сматрајући да тражене информације укључују личне интересе које се односе на приватност трећих лица. Против тог рјешења тужилац је поднио тужбу која је побијаном пресудом уважена и то рјешење поништено, из разлога које у цијелости прихвата и овај суд.

Наиме право приступа информацијама, које захтјева тужилац је прописано чланом 4. ЗОСПИ, према којем свако физичко и правно лице има право приступа информацијама које су под контролом јавног органа, а сваки јавни орган има одговарајућу обавезу да објави такве информације. Ово право приступа подлијеже само формалним радњама и ограничењима како је утврђено у овом закону. Произлази да је обавеза јавних органа у складу са одредбама ЗОСПИ не само да одговоре на захтјеве тражиоца информација, него и да учине доступним информације од важног јавног интереса, које се односе на дјеловање и рад јавних органа. Изузетак од те обавезе за јавне органе прописан је у члану 6,7, и 8. ЗОСПИ, а поступак изузећа проводи се по одредби члана 9. тога закона, по којем постоји могућност објављивања информација, без обзира на утврђени изузетак, ако је то оправдано јавним интересом.

Тужени се, као разлог за одбијање достављања тражених информација позива на одредбу члана 8. ЗОСПИ, наводећи да тражена информација укључује личне интересе који се односе на приватност трећих лица, па да без њихове сагласности не може пружити те информације у смислу члана 6. Закона о заштити личних података који се према члану 54. тога закона, узима у обзир приликом примјене ЗОСПИ.

Такав закључак туженог је погрешан, јер достављањем тражених података се прије свега омогућава јавности да има сазнање о раду државних органа, конкретно о издвојеним буџетским средствима за реализацију поменутих уговора, разлозима за њихово закључивање, броју лица укључених у реализацију, а тиме и именима и

презименима лица са којима су ти уговори закључени, садржину тих уговора, за које тужени погрешно сматра да представљају повјерљиве информације. У такве информације спадају подаци који се односе на генералије и статус тих лица, нпр. ЈМБГ, националност, брачно стање, адресу становања итд, при чему је њихова заштита регулисана одредбама Закона о заштити личних података, а који подаци тужиоца и не занимају.

Сходно наведеном, правилно нижестепени суд у побијаној пресуди закључује да тужени није могао тужиоцу ускратити достављање напријед тражених информација тј; копија уговора о дјелу са именом и презименом лица са којим је уговор закључен, изузев података који се односе на личне генералије тих лица у смислу члана 3. Закона о заштити личних података.

Према томе, достављање појединог уговора по свакој врсти закљученог уговора о дјелу не представља поступање по захтјеву тражиоца информације сходно члану 4. ЗОСПИ.

Тражилац информације, како то правилно запажа тужилац у одговору на захтјев није дужан доказати постојање јавног интереса за објављивање тражених података, јер постојање јавног интереса утврђује сам надлежни јавни орган на основу члана 9. ЗОСПИ. Тест јавног интереса се проводи увијек када се ради о неком од изузетака садржаних у одредбама члана 6, 7. и 8. ЗОСПИ.

Уколико јавни орган утврди да тражене информације укључују лични интерес који се односи на приватност треће стране мора примијенити испитивање јавног интереса у складу са чланом 9. ЗОСПИ прије доношења одлуке да ли ће открити информације. Другим ријечима, откривање информација којим би се мијешало у приватни интерес трећих лица биће дозвољено само уколико постоји оправдани јавни интерес.

Зато одредба члана 9. ЗОСПИ садржи испитивање јавног интереса. Примјена испитивања јавног интереса тражи од јавног органа да утврди, након разматрања свих чињеница и околности које се односе на неки захтјев, да ли је јавни интерес већи од штете која се може проузроковати једним од заштићених категорија информација, тј. легитимним функцијама органа власти из члана 6, повјерљивим комерцијалним интересима треће стране у складу са чланом 7. или интересу приватности треће стране у складу са чланом 8. тог закона. Уколико надлежни јавни орган утврди да јавни интерес надмашује могућу штету мора одобрити приступ информацији.

Како тужени, као надлежни јавни орган, није, у конкретном случају, проводио тест јавног интереса у смислу члана 9. ЗОСПИ, прије одлучивања о захтјеву тужиоца као тражиоца информација, за информације за које сматра да садрже податке који се односе на приватност трећих лица, то је правилно побијаном пресудом уважена тужба и поништен оспорени акт, јер је исти донијет повредом одредама ЗОСПИ.

Уз већ истакнуто, треба нагласити да је ЗОСПИ "lex specialis" који дерогира примјену свих других закона који нису у складу са његовим одредбама (члан 25.), па тако и одредаба Закона о заштити личних података, на које се позива тужени и које погрешно тумачи, како је то напријед већ образложено. С обзиром на предмет ове управне ствари, правилан је закључак нижестепеног суда да лица са којима су закључени уговори о дјелу немају својство заинтересованог лица у овом спору, јер оспореним актом

није одлучивано о њиховим правима и обавезама, односно непосредном личном интересу, па навод туженог да је он, на првобитно тражење суда, доставио имена и презимена лица и њихове адресе без утицаја на рјешење ове управне ствари. При томе, чињеница да је тим лицима погрешно достављена тужба на одговор није од утицаја на законитост побијане пресуде.

Код таквог стања ствари, а како ни остали наводи захтјева нису од утицаја на одлуку, по оцјени овог суда у побијаној пресуди није остварен ниједан разлог њене незаконитости садржан у одредби члана 35. став 2. ЗУС па се захтјев туженог, на основу одредбе члана 40. став 1. истог закона, одбија као неоснован.

Записничар
Сања Орашчанин

Предсједник вијећа
Едина Чупељић

За тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић

